

JESENIŠKA STRAŽA

Slovensko-nacionalen list.

Svoboda, čast, narod, resnica.

„Jeseniška Straža“ izhaja vsako soboto opoldne. — Naročnina za celo leto 3 krone; ako se naroči dva ali več izvodov, pa po 2 krone. Naročnina naj se pošilja na upravništvo „Jeseniške Straže“ (tiskarna Iv. Pr. Lampret) v Kranju. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Pos. številke po 10 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano enkrat 10 vin., dvakrat 15 vin., trikrat 20 vin. Večje črke po prostoru. Če se oznanilo priobčuje večkrat, je cena posebno znižana. — Rokopisi se ne vračajo. — Dopisi naj se izvolijo frankirati in naj se pošiljajo na uredništvo „Jeseniške Straže“ v Kranju.

Št. 30.

V KRANJU, 24. rožnika 1905.

I. leto.

Pohod kralja Matjaža.

—st—

Razbit je tisočletni skalni zid,
odprla je skrivnostno srce gora
in zasijala je v dvorane zora,
zamrl je mrak, med stebri krog razlit.
Hej, kralj Matjaž, zdaj kliče solnčni svet
te v slavni boj od dolgega odmora
zdaj bojni rog je glasno zadonel
pred Sveto goro je zaklical jasno
in hrib in log mu pesem tisočglasno
s stoterno silo je v odmev zapel.
Prišlo je jutro z lučjo neugasno
in bistra krila sokol je razpel
in vzdignil se je ljut v demantni dan;
krvi se je junakom zahotelo
in s krikom silnim jih je odletelo
nebroj čez Soče in čez Save plan.
In kjer se vname boj, bo boj strašan,
krvavo cvetje bo po tleh cvetelo!

Okrog gore se zgrinja šum vojskâ
in ščit se sveti, sablje žvenketajo
in v čistem vzduhu praporji vihrajo,
vihar gre preko plašnega sveta
in na gorah kresovi plapolajo:
čuj, tvoja, kralj Matjaž, je ura ta!

V blesteče jeklo prekinprek odet,
glasnik ponosen stopa v skalne dvore,
kot pride da iz krvavoče zore
in kliče v goro vest o vojski spet:
„Pokonci, kralj, ti naših vojvod cvet,
da domovini tvoja moč pomore!“

Glej, spal je kralj za belo mizo tam
na marmor hladni sklanjal sivo glavo
in sanjal je stotletij bivših slavo,
ko zmagovite boje bil je sam.
Razbit mu zdrknil bil je ščit k nogam,
odprlo mu je spanje roko pravo
in skrhana je padla sablja v prah,
junaška sablja in je zazvenela —
— kdove kedaj? — in se je razletela.
In njega, ki je bil sovragov strah,
uspavna roka davno je objela
in ni ga vzdramil vse neštete dni
rohneč: grom nad sivimi gorami
iz tihih sanj tu v temni skalni jami,
ne spev radostni, ki je zazvenel,
ko z juga vesna je prišla z meglami
in gozd zapel je in zazelenel.
Kopnela v mrak mu je srebrna brada
in kroginkrog je zibal vodje sen
in let bežečih ni preštel noben . . .

A čuj, zdaj glas rogov v te dvore pada
in bojni klic in sabelj zvok jeklen,
z viharjem v svet prišla je Vesna mlada.

„Zdaj vstani, srebrolasi naš junak,
Matjaž, zdaj belca iskrega zajaši
in dvigni ščit in sabljico opaši,
glej, srčno kri bo dal za tebe vsak:
Vzbesnil je boj ob sveti meji naši
in v divji burji dviga se sovrag!“

Zaklical gromko slava bojevita
glasnik je in pred kraljem je obstal
in — čudo, glej! — glavó je dvignil kralj
in kot v oblakih mračnih se zasvita
in šine blisk iz nedoglednih dalj,
vzplamtela so mu lica ponosita;
kot solnce so se vžgale mu oči
in ta je luč vse viteze vzbudila
in vstala vojsk je zmagonosna sila,
res, takšne sile videi svet še ni.
In tistikrat se dvignila je čila
postava kralja v visokosti vsi.

„Kaj govoriš mi? — Pač beseda taka —
z domačim glasom govori Matjaž —
je presladka, da bi bila le laž . . .
Kaj še nad polji krokar črni kroka?
In še kragulj oblakom je pajdaš?
Potem ti je zaman beseda vsaka!“

„O ne, kralj jasni,“ odgovarja sel.
„O ne! Saj zore se je svetle zbala
vsa črna jata in odfrfotala
čez morje tja do laških je dežel
in tema vsa je z vrani v Rim zbežala;
zdaj večer dan bo narodu žarel!
In vprašaj, če nad polji in nad gaji
kragulj še kroži, v trume lačne zbran?
O, vihra ga je nesla v mrzlo stran,
zbežali so na sever tolovaji
in zbal se zlatokljuni je tiran
in konec zdaj je robstvu in izdaji.
Iz skalnih gnezd je sivi sokol vstal
in razprostrl junaške je peroti
in vrgel se sovragu je nasproti
— in čuj! do Belta svet je vztrepetal.
Daj, vodi nas po zmagoslavni poti
in bodi vodja zopet nam in kralj,
naj venča danes ljudska te radost!
Res krona niti iz zlata skovana —
iz strtih spon je s sabljo izklesana
in nje dragulji — kri, ki za prostost
pravdno, sveto bode žrtvovana
in za pravico oskrunjeno svetost!
Pod tabo le se zlata doba vrne,
čez roko silno dvigni jeklo ti
in val vojskâ za tabo pobiti,
kot mrak nebes se v plašč Morave strne,
in nad poljane v srdu pridrvi,
da črna smrt v pogubo jih zagrne.
Kar ljudstva je od skalnega Triglava
v zemljâh, do belih carigrajskih lin,

od Mure pa do Adrije globin,
od gor Albanskih do bregov Dunave,
povsod je nad trinoge vstal trpin,
zaplapolala bojna je zastava.
Čez Korotan se nese ognja žar
in rog raznaša klic v brezbrojne čete;
poglej na polju praporje neštete,
ki čakajo te, nezmagljivi car,
in pesmi ti pojo, nikdar še pete
in krono kraljevsko neso ti v dar!
Sredi neba je solnce obstrmeló,
sredi morja je beli brod zastal
in šum prihaja iz nevidnih dalj,
od davnih bajk je v gaju zašušteló
in v sveto vojsko gre kraljestvo celo,
ob uri čudežni budim te, kralj!“

In kralj Matjaž stoji, molči, strmi
in vest posluša in sijo mu lica,
z mladostjo venča bojna ga novica
in v silnih grudih mu radost kipi;
ves je svetál, kot čarobna danica
in brade sneg mu gine in kopni,
ko z roso zarjo spet se vsa obliva
in valovi, kot polje zlata njiva,
ko hip šumečih dih čez njo hiti.
Glej, pomladila se je starost siva,
ko prišla vest je novih, slavnih dni!

Hej, to je stisnil pest junaške roke
da poizkusi novo svojo moč
in mizo z mahom v koscev stotisoč
je strl, da je zletela pod oboke;
In glas grmeči dvignil je, rekoč:

„Dâ, zopet šel med bojne bom otroke
in zopet krono vašo bom sprejel
in koder sablja je in handžar sveti
v junaški pesti, tujca hočem streti,
in svod nebesni bode zažarel,
ko pojdem z vojsko proti tolpi kleti
pravične kazni in ošvete sel.
Vstanite, vitezi in vojevode,
vstanite, vojske zveste moje vé;
prešlá je noč, vrhovi že žaré,
na slavne zdaj odrinemo pohode!
Zdaj svet poklical svoje je gospode,
zdaj šiba smrti čez trinoge gre!
Hej, ljuti sokol Marko, sluga zvesti,
daj, osedlaj mi žrebca belega,
oj belca iskrega, veselega!
In ti, kovač, kladvo stisni v pesti
in žar, kot ogenj v nedrijih gorâ,
kot večna sila solnčne je prelesti,
zaneti urno, žar plapolajoč,
in skuj mi ščit, kot misel je ponosna,
ki nas krepi in klije srečonosna
in ob naporu vliva v srce moč
in dviga nas, da zro očesa solzna

sad truda našega, krasno cvetoč!
Pa sabljo skuj mi ostro in kaljeno,
in močno, kot je sloge silna vez,
ki stare moč peklá in srd nebes,
udari v trumo, smrti posvečeno,
ko vsred poljan vrvi krvavi ples!
Kovač, ne zabi tudi buzdovana!
Težak naj bode, kakor ljudstva glas,
ki sodbo govori v usodni čas,
ko zakraljuje množica izdana;
ta buzdovan mogočni otmi nas,
ko smrtno trešči v jastreba in vrana.“

In še so kralju usta govorila
in še poslušal je in stal glasnik,
ko vojska šum zagnala je in krik
in kakor morje je zavalovila,
zažvenketala in se vzradostila
in gozdi jekle vstali so navpik.

Kovač pa šel je k skalni svoji peči
in brzo strašen ogenj je vžgal,
s kladvom je orjaškim zarožljajal
in vse ljuteje plal je žar besneči.
Duhovi zemlje rastle so iz tal
in vsi obsuli mojstra so tuleči;
prinesli so trinogov črni greh
in žrtev bednih kletve nepreštete
in vse zaklade, nikdar razodete,
čarobne reke govoreč v prospel,
da po skrivnostnih blagoslovih teh
bi zmagonosna kralja v boj osvete
spremila ščita vsebraneča moč
in buzdovan svobode in pravice
in da sovrag bi v beg obrnil lice,
pred krivo sabljo to trepetajoč,
sejočo smrt iz silne mu desnice.
In delo je izvršil oberoč
in ko so gásnila goreča žrela,
pripasal je Matjaž ob desno stran
strahotonosni bojni buzdovan,
ob levi mu je sablja zazvenela
in v jermen ščita je položil dlan
in vseokrog je zarja zažarela:
Iz démantov, draguljev in zlatá
kras koprneče rajске je modrine
in vse prelestne čare domovine
in veličast človeškega duhá
kovač nanizal bil okrog sredine,
a solnca lik blesteč je bila ta,
resnice svete bila je podoba,
ki sije luč v prevar strupeni mrak
in seje v dušo up in mir sladak
in ruši hrame, kjer kraljuje zloba
in vodi čez skrivnosti temni prag
in večna je, brez rojstva in brez groba.

V mladosti novi kralj je zacvetel;
zares, junaškokrasi bil je zreti,
ko stopil je na čelo silni četi
in vso s pogledom svetlim je objel;
rogovom bojnim je ukazal peti
in čil se je na belca zavihitel.
To je strmela vojska pred goró,
ko zagrmeli so iz nje rogovi
in kralj Matjaž in silni mu drugovi
so stopali na polje pisano,
kot v sodnji dan raztrga se nebo
in v boj poslednji pridejo bogovi.
Kot če v skrivnostni uri vsa planjava
vzdrhti od pretajnostnih bolečin
in tresk iztrga se ji iz globin,
iztrga se in gromovit odplava
do božjih oken, do nebeških lin,
tako je narod ves zaóril: „Slava!“
In glej, kedo prihaja tam nasproti,
kot lahka megla cvetja in tančic?
Prelestna vrsta venčanah devic,
krasna, kot Vesna v rožnati lepoti.

oči sijočih in nedolžnih lic,
kot angelji, ki skrili so peroti!
Kako jim sramežljivo zdi obraz,
in nedotaknjene drhtijo grudi
in mamijo kot biser čisti udi,
kako cvetijo rože v vencu las,
kako sladko zveni srebrni glas
mladenke, ki mu krono svetlo nudi!
O, kralj Matjaž, pač še pozdrav noben
s toliko ni te napolnil radostjo,
kot sklonil zdaj pred nežno si mladostjo
ponosno glavo, da okras jeklen
pritisne ti na senci, prepleten
spomladne misli čudežno sladkostjo!

In dalje jezdi venčani junak
in v hrabrem srcu se pogum poraja,
ko v vrste bojaželjnih čet prihaja,
kjer v svetlih praporih igra se zrak.
Pod belcem se njegovim zemlja maja —
oj pač nikdar še ni vojvoda tak
drvil se čez poljane zeleneče!
Na čelo kralj Matjaž se pridrvi
na čelu vojske ščit se zablišči
in kralj besede govori grmeče:

„Vaš kralj sem jaz in vojska moja vi —
a tam pred nami tolpe so preteče!
kot gre čez morje ljute vihre srd,
kot v uri gromonosni strela šine,
kot plaz narašča in drvi s planine,
nesimo mi sovragu strah in smrt
do mej pradednih, da ječeč pogine,
zdrobljen, razbit, v krvavem prahu strit!
Minila zdaj je robstva doba kleta,
zdaj strte naše težke so vezi,
zdaj železa tujega nad nami ni,
kraguljem domovina je oteta,
ko moč edina naša govori!
Za nami potov ni in ni stezá
do domačije rodne zavetišča,
dokler po strašni žetvi se z bojišča
ne vrnemo na prosta svoja tla.
V boj za svobodo rodnega ognjišča
in za osveto krutega gorjá!“
In belca kralj Matjaž si izpodbode
in se na črni sever zadrvi
in klic rogov ponosno zabučí
in z vojskami junaški vojevode
na slavne z njim odhajajo pohode
in pesem bojna čez polje doni.

Sredi neba je solnce obstrmeló,
sredi morjá je beli brod zastal
in šum prihaja iz nevidnih dalj,
od davnih bajk je v gaju zašuštelo;
na sveto vojsko gre kraljestvo celo
— ob uri čudežni si vstal, o kralj!

Bohinjska železnica.

IV.

Cekoni se pripravljá na odhod, ker se
zgradba bohinjskega, nad 6 km dolgega pre-
dora bliža koncu. Bohinjska Bistrica postaja
zopet mirna in pusta, kakor je bila pred
štirimi leti. Spomladi še nastane nekoliko
življenja, ko se bo delala cesta na kolo-
dvor in se bodo izvršila konečna dela ob
odprti progí, potem pa —

Odkar je ogenj upepelil železno tovarno
v Bohinju, je bil kraj skoro popolnoma po-
zabljen, odprt le peščici radovednih turistov.
Čez noč je nastal prevrat, vas Bistrica se je
pomnožila za več nego 60 hiš in barak, za-
stopniki raznih jezikov in rodov so iskali
sreče ob gradbi predora. Celó tužni Mace-

donec je priromal sem, se naselil v skromnih
barakah, živel skromno in tiho, zraven pa
delal kakor črna živina, in letošnjo jesen v
čevljih zavite avstrijske, krvavo zaslužene ce-
kine odnesel v svojo domovino, da mu jih
morda pri kakem napadu zopet pobere
krvoločni in grabežljivi Turčin.

Veliki časi so našli male ljudi! To velja
zlasti o občini Bohinjska Bistrica. Če smo
prav poučeni, je plačal podjetnik Cekoni
sam za čas svojega dela v predoru okoli
75 tisoč kron občinskih doklad, dalje pride
tudi še nekaj tisočakov, katere so plačali
tujci od svojih podjetij in stavb, ne oziraje
se na doklade, ki so šle iz žepa domačinov,
zlasti radi velikih najemščin ob času gradbe
predora, tako da je svota občinskih doklad
v tem času gotovo preseгла znesek 100.000
kron. V tem pa še ni všeta naklada na
opojne pijače, ki tudi znaša več tisočakov.
In kaj se je storilo v občini? Kake dve
leti sploh nič, ker so se vlekli občinske
volitve radi raznih pritožb čez eno leto
in se v tem „interregnumu“ ni prav nič
delalo. Zanimivo za duševno sposobnost
starih občinskih očetov je tole: V občinskem
zastopu pride na vrsto prošnja nekaterih
tujcev in podjetništva, da naj se napravi
nekaj svetilk, da ne bo ponoči tako temno
v vasi kakor v kravjem rogu. Če se po-
misli, da je bilo v tem času na Bistrici
kakih 2000 tujih delavcev, da so bili poboji
in uboji nekaj čisto navadnega, se nam zdi
ta prošnja več nego utemeljena. Ali par
naših očetov je odločno zoper te svetilke,
ki bi stale kakih 200 kron — v občinski
blagajni so ležali tisočaki — češ, če do-
zdaj ni bilo treba svetilk, zakaj
bi pa bile sedaj potrebne! Šele revizor
deželnega odbora in okrajno glavarstvo
sta prisilila županstvo, da je napravilo par
svetilk. Še več! V občinskem odboru se je
resno delalo na to, da bi se za zgradbo
predora občinske doklade znižale! Komu
bi to največ koristilo in komu največ
škodilo?

Novemu županu in občinskemu odboru
moramo pač dati spričevalo, da je priden in
se trudi, da bi popravil zamujeno. Ali kaj,
ko manjka v odboru zmožnih, izobraženih
ljudi, ki bi natančno mogli spoznati važnost
položaja! Na dreganje okrajnega glavarstva
in po prizadevanju županstva se je napravil
vodovod na Bistrici — vsekako zelo
važna naprava, ki stane kakih 50.000 kron.
Saj so bile začetkom predorske gradbe tifuzne
bolezni na dnevnem redu in v gornji vasi
sploh ni vode, da bi se mogel pogasiti kak
požar — in taki požari v delavskih nase-
linah niso redki — ter je vsa vas pri tem
v veliki nevarnosti.

Še marsikaj drugega bi se bilo na-
pravilo, da bi občina lahko pozneje deset-
letja shajala s prav malimi dokladami, ali
sedaj je že prepozno! Vir dohodkov usa-
huje, prejšnji denar se je razen za
vodovod izdal le za malenkosti
brez vidnih znakov.

Dopisi.

Dovje. (Divja jaga. — Germanska
nesramnost.) (Konec.) Med armado Ita-
lijanov sedi Švabče Breitmunderl in si
hladi jezo. Po najdbi izgubljenega sina

ni bilo pri Švabčeti veselja ne konca in kraja; pili so, zraven pa so vedno zdihovali: „Ah, diese Windische.“ Urar, kateri je domov bežeč padel, je bil prijat od orožnika, ker le-ta še ni vedel, da so to samo švabski manevri proti kranjskim fantom. Ko je orožnik omenjenega proti domu peljal, prihiti zraven Dreifus in začne ubogega urarja neusmiljeno psovati in ga s pestjo bití po glavi. Orožnik je komaj ubranil in bil primoran proti Dreifusu nastopiti s strogi ukazom.

Sedaj se vprašamo? Kdo je kriv prepirov in pretefov, ali mirni slovenski fantje ali izzivajoči Švabčeti tukajšnje tovarne? Sramotno je za naš slovenski kraj, da lahko ti privandrani Švabčeti brez kazni delajo, kar hočejo. Sramotno je za slovenske očete in matere, da puste svoje sinove tolovajsko napadati, sramotno je pa tudi za slovenske fante, da se puste od izzivajočih Švabčetovali. Upamo, da si bodeta prizadeta dva slovenska fanta znala poiskati pravice. Javno oblast pa opozorimo, da je tukajšnje Švabče Breitmunderl že pred delj časom imel tudi neko „revolver-afero“ in naj se mu sedaj pri tej priliki pokaže, kaj govore avstrijski zakoni v varstvo in blagor naroda. Naj se mu tudi pokaže, da Dreifus kakor Breitmunderl nista prinesla iz rajha nikakega patenta za pretepavanje in psovanje. Breitmunderlu pa svetujemo, naj nikar ne izziva preveč slovenskega naroda, če ne zagrmel bodo klobase.

Dovje. V soboto se je furala naša švabska dvojica Dreifus in Breitmunderl z reservo proti Kranjski gori. Bila je namreč prva obravnava glede švabskega napada od predpretekla nedelje. Pri „Deutsch-Koširju“ je izstopil „Quartet“ in tu jih je že pričakovalo znano švabče Stalowsky (o tem govorimo pozneje) in jih sprejelo k hitri konferenci. Pouk je moral biti ugoden, kajti obraz Dreifusa in Munderla se je precej svetil. Sedaj jih bomo zašili — mislili so si, ali prišlo bo drugače. Ker je bila garda dobro informirana, je šla ponosno in z veseljem proti sodnijski dvorani. Ali šment, Dreifus obrača, sodnija obrne. Tu so zvedeli resnico in pravico, kajti Dreifus, Munderl in Compagnie so prišli s kislim obrazom, vsi zmedeni iz dvorane, tako da so hoteli namesto pri vratih, oditi skozi okno. Klaverni so se podali k Urbaniju, da hitro pogledajo, ako jih ni morda tudi „Straža“ malo potipala... In glej! „Že nas imajo!“ vzklikne nekdo od kompanije... Zdaj pa „dolmeča!“ „Najmanjši naj bo!“ zagrmí Dreifus. In res je bilo tako. Najmanjši in najmlajši sta prestavljala „Divjo jago“ na vse jezike sveta. Dreifus je večkrat udaril z nogo, menda kot dokaz, da je vse istina. „Verfluchte Windische“, rohni Munderl, Dreifus pa ogieduje „Stražo“ in vpraša, kaj je to: konec sledi. Na to mu najmlajši odgovori: „Herr Direktor! Schluß folgt.“ „Teufel!“ vzklikne Dreifus, „der Spiess dreht sich!“ Nehote umolkne, v glavi pa mu misel roji:

„Kdo bo kašo pihal.“

Ta Dreifus, Munderl in Compagnie,
Zapomnite vendar enkrat si vsi,
Da Gorenjska za Švaba vstvarjena ni
Trdna kot skala Slovencu le stoji!

J. e. L.—

Novičar.

Otvoritev Kadilnikove kočé na Golici se je vršila minulo nedejo alibog ob slabem vremenu ali vendar z vso slovesnostjo, ki gre tej važni postojanki v naših planinah. Starosta slovenskih turistov gospod France Kadilnik se slovesnosti ni mogel udeležiti, kar so vsi udeležniki srčno obžalovali. Turistov se je zbralo z domačini okoli 500; samo s Koroškega jih je bilo kakih 150. Jesenice so bile v zastavah. Otvoritveni govor je imel g. prof. Orožen, bilo je pa še mnogo drugih lepih in domoljubnih ogovorov. Posebno so si pridobile velikih zaslug za slavnost gospe Minka Ogorelčeva, Ida Škofova, Jelica Korenčanova iz Ljubljane ter gospodične Kokaljeva iz Ljubljane in Budinekova ter Tičarjeva iz Kranjske gore.

To gotovo ni pohujšljivo. Pri nas na Jesenicah se kmalu najde kaka stvar, ki daje javno pohujšanje, ki demoralizira mladino nad vse, četudi se v resnici še nihče ne zmeni za to. To smo imeli posebno v zadnjem času priliko opazovati. Šolska deca je sedaj, odkar je videla ono fotografijo s „Slovenskim Narodom“, tako sprijena, da jo ima Lucifer že vso na verigi in to samo zbog tega. Razume se seveda, da pri nas pohujšujejo samo pristaši narodne stranke, naj si bodo že naprednjaki ali nacionalci, da pa naši farški podrepniki kaj takega niso zmožni. Kdo se bo morda nad tem zgražal, če član marijine družbe, vpisan v bogosigavdi koliko katoliških društev, in po vrhu še tretjerednik i. t. d. meri pri belem dnevu cesto z Jesenic na Savo, se opoteka od ene strani na drugo, še zidu pri hišah, ki mu ni nič žalega storil, ne more pustiti v miru, se zaletava enkrat vanj, drugokrat ga poljubuje, kdo se bo nad tem pohujševal. To gotovo ni pohujšljivo, kaj ne Peter Rozman. S tem se dela le reklamo za svojo „oštarijo“ in reklama še ni pohujšljiva, pravi fajmošter Zabukovec, sekundira mu pa kaplané Zabret. Če bi kak narodnjak kaj takega delal, kar se sedaj že dolgo časa sem dogaja, to bi bil vrišč v Izraelu.

Kdo podpira na Jesenicah protestantstvo? Da ga Nemci, o tem smo bili že zdavna preverjeni, da ga c. kr. profesorji, to nam je bilo dosedaj neznan, istotako nam je pa povsem novo, da spada med te zaščitnike tudi fajmošter Zabukovec s svojimi ostalimi farovškimi hlapci. Vklenjen v veje Lukmanove in naših Švabov dela samo za te in proti Slovencem. Lukman je zopet uklenjen v vezi dr. Binderja in tovarišev. Tako ta naša klerikalno-nemška zveza zavzema vedno večjo obsežnost. Ne bo dolgo, in že bomo čuli, da se je zvezal naš fajmošter z vsemi Švabi, kolikor jih je na Kranjskem, kateri vsi stremijo za tem, da postane naša dežela tem prej čisto nemška, strogo protestantska. Res lepe posledice se kažejo iz Zabukovčevega gesla: „Rajši imam Jesenice nemško-klerikalne kakor slovensko-nacionalne.“ Vedno lepše cvetje poganja iz te zveze in če bi šlo po Zabukovčevi volji, bi čez deset let ne bilo zanj več prostora na Jesenicah, kajti njegovo mesto bi zavzemal — pastor.

Iz tega pa sledi, kako malo razsoden je fajmošter Zabukovec in da mu je strankarska strast zaslepila tako zelo oči, da se niti ne zaveda, da dela samemu sebi v po-

gubo in v pogibelj svojih pristašev. Če mi izrekamo svojo željo za slovansko bogoslužje, že skoči kakor razjarjen bik pokonci in udriha ter odriha če pa on naravnost dela za protestantstvo, je seveda to čisto nedolžna stvarca. Pa kaj, saj glavno je samo namen in pa — bisaga.

Tovarniška kopališča. Tovarniško vodstvo je zgradilo v tovarni dvoje kopališč, eno za uradnike in tovarniške mojstre, drugo pa za delavce, vsaj tako je bilo od začetka rečeno. Kakor pa kažejo dejanske razmere, je eno kopališče zgrajeno samo za uradnike in mojstre, drugo pa za — njih otroke. Tako se je v zadnjem času že parkrat pripetilo, da so se hoteli iti delavci od Martinovih peči kopati, da se pa niso mogli, ker je bilo kopališče zasedeno z otroci „mojstrov“ Fülleja in Rüttherja. Utrujen in zmučen tovarniški delavec še je moral upogniti komoditeti mojstrovskih paglavcev, ker so ga ti nagnaš z besedami „Tukaj se mi učimo plavati in tukaj se smemo kopati, ker nam je to oče dovolil. Če se hočete oprati, je za vas Sava dobra.“ In kaj je hotel, oditi je moral, ker se ni vedel kam pritožiti. Vprašamo tedaj tovarniško vodstvo, ali se je zgradilo to kopališče za delavce, ali za paglavce, in ali hoče tem odnošajem napraviti konec. Pa še nekaj. Na vratih je nabit poziv, ki priporoča snažnost. Tudi ta menda nima nobene veljave za te paglavce, kajti ponesnažili so kopališče tako močno, da se človeku kar gabi nad tem. Tukaj je pač treba dvojne, prav poštene metle!

Lepo stanovanje

v I. nadstropju v restavraciji na Jesenicah
se odda s 1. avgustom t. l.

40 2 Več pove A. Emil Guštin.

Poskusite! Vzorek dragovoljno!
Vydrova žitna kava
Poštna 5 kg. pošiljka
!! 4 K 50 h franko !!
„DOMACI PRIJATELI“
vsem odjemalcem zastoj
pošiljani mesečnik.
Vydrova tovarna žitno
kave Praga-VIII.

Imam v kleti

33-7

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinjevca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posesnik in trgovec, Vodojan-Dignano (Istra).

9—25

Gostilna

Jakob Mesar

na Jesenicah št. 100

tik državne železnice in v neposredni bližini novega kolodvora se priporoča sl. občinstvu na Jesenicah in z okolice. Toči raznovrstna najboljša domača pristna vina in neprekosljivo Gössovo pivo. — Tu se dobivajo vedno topla in mrzla jedila ter vsak čas izborni čaj in dobra kava po najnižjih cenah. Na razpolago ima udobne prostore. Postrežba točna. Za mnogobrojen obisk se prav toplo priporoča

Jakob Mesar.

Melh. Brenc

ključavničarski in kleparski mojster
na Jesenicah

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela in naročila. Popravila in zunanja naročila točno in po nizkih cenah. Obenem priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino s kuhinjskim orodjem, železnino i. t. d. 11—26

HOTEL „ILIRIJA“

16—25

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.** Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

Mavricij Smolej

urar na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih ur

kakor žepnih, stenskih ur in budilk, verižic, prstanov, uhanov i. t. d., dalje zlatnine in srebrnine od najfinejše do navadne.

Sprejme tudi popravila, katera izvršuje natančno in točno po zelo nizkih cenah. 6—28

Josip Bricelj

pleskar na Jesenicah št. 6

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa

v pleskarsko stroko

spadajoča dela, katera izvršuje hitro in

po nizkih cenah. 5—26

Izdeluje tudi napise na grbe,

zid i. t. d.

Postrežba točna!

Pivovarna G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

Wolfve ulice št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno marčno in na bavarski način varjeno pivo.

Pivo se oddaja v sodcih in zabojih.

Zaloge: v Kranju, Idriji, Dobrépoljah, na Robu, v Mokronogu, Metliki, Vačah, Polhovem gradu, na Igu, na Dobrovi, v Št. Vidu na Dolenjskem, v Mirni, v Podbrdu in na Grahovem (Goriško) in v Podgradu (Istra).

Ustanovljena leta 1854.

Tvrdba je bila v letu 1904 v Parizu in v Londonu odlikovana z najvišjim odlikovanjem, namreč z „grand prix“, častnim križcem in zlato kolajno.

Kaj je

SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevenu ter gospe Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špi-talske ulice 7. 3—26

Ako hočete dobro idočo uro poceni kupiti, zahtevajte cenik tvrde

H. Suttner, urar, Kranj

31—7

M. Vidic

izdelovalec sodavice, malinovega soka in pokalic (kraherl)

v Lescah na Gorenjskem

priporoča svoje izdelke. 29—10

Postrežba točna. Cene nizke.